

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

2014/2237(INI)

22.4.2015

JELENTÉSTERVEZET

az egyenlőtlenségek csökkentéséről, különös tekintettel a
gyermekszegénységre
(2014/2237(INI))

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

Előadó: Inês Cristina Zuber

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az egyenlőtlenségek csökkentéséről, különös tekintettel a gyermekszegénységre (2014/2237(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-án, New Yorkban elfogadott ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2006. december 13-án, New Yorkban elfogadott ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikkére,
- tekintettel a felülvizsgált Európai Szociális Chartára,
- tekintettel a Bizottság „Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés” című 2013. február 20-i ajánlására (C(2013)778),
- tekintettel a Bizottság „Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában (2012)” című jelentésére,
- tekintettel a Bizottság 2011. február 15-i, „Az EU gyermekjogi ütemterve” című közleményére (COM(2011)0060),
- tekintettel „A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja: A szociális és területi kohézió európai keretrendszere” című, 2010. december 16-i bizottsági közleményre (COM(2010)0758),
- tekintettel „Az EU gyermekjogi stratégiája felé” című, 2006. július 4-i bizottsági közleményre (COM(2006)0367) és az arról szóló, 2008. január 16-i parlamenti állásfoglalásra¹,
- tekintettel az Eurofound „Harmadik európai életminőség-felmérés – Életminőség Európában: a válság hatása” című jelentésére,
- tekintettel az Eurofound (2013) „Harmadik európai életminőség-felmérés – Életminőség Európában: társadalmi egyenlőtlenségek” című jelentésére,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 25. évfordulójáról szóló, 2014. november 27-i állásfoglalására²,
- tekintettel „A válság hatása a kiszolgáltatott helyzetű csoportok ellátáshoz való

---

¹ HL C 41. E, 2009.2.19., 24. o.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2014)0070.

- hozzáférése” című, 2013. július 4-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformjáról szóló 2011. november 15-i állásfoglalására²,
  - tekintettel „A nőket sújtó szegénység megjelenési formáiról az Európai Unióban” című 2011. március 8-i állásfoglalására³,
  - tekintettel a szegénység elleni küzdelemben a minimáljövedelem szerepéről és Európában a befogadó társadalom előmozdításáról szóló, 2010. október 20-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel az EU-ban a társadalmi integráció előmozdításáról és a gyermekszegénységet is ideértve a szegénység elleni küzdelemről szóló, 2008. október 9-i állásfoglalására⁵,
  - tekintettel 2008. január 16-i, „Az EU gyermekjogi stratégiája felé” című állásfoglalására⁶,
  - tekintettel a Save the Children szervezet „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában” című jelentésére (Brüsszel, 2014, 5.o.)
  - tekintettel az UNICEF Kutatási Hivatalának „A recesszió gyermekei: a gazdasági válság hatása a gyermekjólétre a gazdag országokban” című jelentésére (2014),
  - tekintettel az Európai Szegénységellenes Hálózat és az EUROCHILD „A gyermekek jóléte felé Európában – az Európai Unióban előforduló gyermekszegénység magyarázata” című jelentésére (2013),
  - tekintettel az az UNICEF Innocenti Kutatóközpontjának „A gyermekszegénység mérése: a világ gazdag országaiban tapasztalható gyermekszegénység új rangsora” című jelentésére (2012),
  - tekintettel a DRIVERS „Társadalmi egyenlőtlenségek a koragyermekkorai egészség és fejlődés vonatkozásában: Európa egészére kiterjedő, rendszerezett szakirodalmi áttekintés” című, végleges tudományos jelentésére (London, 2014. szeptember),
  - tekintettel a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztikára (EU-SILC) 2013,
  - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a „Munka és szegénység: egy nélkülözhetetlen globális koncepció felé” című, 2009. szeptember 30-i véleményére,

---

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0328.

² HL C 153. E, 2013.5.31., 57. o.

³ HL C 199. E, 2012.7.7., 77. o.

⁴ HL C 70. E, 2012.3.8., 8. o.

⁵ HL C 9. E, 2010.1.15., 11. o.

⁶ HL C 41. E, 2009.2.19., 24. o.

- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a „Gyermekszegénység és gyermekjólét” című, 2010. július 14-i véleményére,
  - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az „Európai minimáljövedelem és szegénységi mutatók” című, 2013. december 10-i véleményére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
  - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A8-0000/2015),
- A. mivel a megnövekedett társadalmi egyenlőtlenségek a gyermekszegénység megnövekedéséhez vezettek, tekintettel arra, hogy az EU 19 tagállamában a gyermekek képezik a szegénység kockázatának leginkább kitett csoportot, a társadalmi egyenlőtlenségek nemzedékeken át újratermelik a hátrányos helyzetet, és az adatok szerint a gazdagok és szegények közti szakadék az EU egészében nőtt, ideértve a legmagasabb GDP-vel rendelkező országokat is;
- B. mivel a jövedelmek felszámolása jelentős hatással van a társadalmi egyenlőtlenségek ciklusainak csökkentésére;
- C. mivel 2008 és 2012 között a szegénység vagy társadalmi kirekesztés kockázatának kitett gyermekek száma Európában (EU27+Norvégia, Izland és Svájc) csaknem egymillióval növekedett, csupán 2011 és 2012 között félmillióval növe¹, és mivel az Eurostat adatai szerint 2013-ban az EU28 országaiban 26,5 millió gyermeket fenyeget szegénység vagy társadalmi kirekesztés; az EU27 országaiban a szegénység és társadalmi kirekesztés kockázata 2008 és 2012 között 26,5%-ról 28%-ra növekedett; 2013-ban az EU28 országaiban a 18 év alatti teljes lakosság 28%-át fenyegette szegénység vagy társadalmi kirekesztés kockázata;
- D. mivel aggasztó, hogy olyan országokban, mint Észtország, Görögország és Olaszország, 2008 óta megkétszereződött azon gyermekek aránya, akik két, egymás követő napon át nem jutnak húshoz, csirkéhez vagy halhoz;
- E. mivel egyes szervezetek rámutatnak, hogy az egyre növekvő gyermekszegénység gyökere az úgynevezett megszorító intézkedésekben keresendő (a gyermekeknek és családoknak nyújtott szociális támogatás jelentős csökkentése, növekvő munkanélküliség, a bizonytalan foglalkoztatás terjedése és az adóterhek növekedése), az UNICEF kijelenti, hogy a költségvetési megszorítások, különösen a mediterrán országokban, növelték az egyenlőtlenségeket és hozzájárultak a gyermekek életkörülményeinek romlásához², ezért ezek a politikák sértik a gyermekek jogait és a gyermekek jogainak gyakorlásáról szóló egyezmény és a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya értelmében vállalt nemzetközi kötelezettségek megsértésének minősülnek;
- F. mivel az egyszülős családok, különösen a gyermeküket egyedül nevelő anyák által

1 Save the Children, „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában”, Brüsszel, 2014, 5.o.

2 UNICEF Kutatási Hivatal (2014), „A recesszió gyermekei: a gazdasági válság hatása a gyermekjólétre a gazdag országokban”, Innocenti 12. gyorsjelentés, UNICEF Kutatási Hivatal, Firenze

vezetett családokat jobban fenyegeti a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélye (49,8% szemben a 25,2%-kal), ami a szegénység női problémává válása és a bérezés terén történő, nemi alapú megkülönböztetés következménye;

- G. mivel a szegénység és a társadalmi kirekesztés gyermekekre gyakorolt hatásai egész életen át tartóak lehetnek és a következő generációk életében is folytatódhatnak; mivel nőtt a különböző társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező gyermekek közti oktatási szakadék (11 országban a 0-3 éves gyermekek esetében csak a gyermekek 15%-a számára biztosított az oktatás);
- H. mivel az oktatási költségeket, különösen ami az iskolai oktatási anyagokat és a közlekedést illeti, a legtöbb országban lényegében a háztartások viselik;
- I. mivel még azokban az országokban is, ahol az egészséghez való jogot törvény biztosítja, számos gyermek nem jut el családi orvoshoz vagy fogorvoshoz;
- J. mivel minden gyermeknek joga van a visszaéléssel, erőszakkal és elhanyagolással szembeni védelemhez, és mivel a kutatások szerint a családokra nehezedő pénzügyi nyomás és a közszolgáltatások terén eszközölt megszorítások nagyobb kockázatnak teszik ki a gyermekeket, valamint mivel az úgynevezett megszorító intézkedések a gyermekek elleni erőszak fokozódását eredményezik;
- K. mivel a szegénység kockázatának kitett családok nagyobb valószínűséggel élnek egészségtelen és nem biztonságos helyeken, valamint az EU28 országaiban a gyermekek 17%-a él ilyen környezetben, és ez a szám 15 országban haladja meg az átlagot¹; a lakásköltségek ki nem fizetése miatt végrehajtott egyre nagyobb számú kilakoltatás következtében gyermekek kényszerülnek arra, hogy menedékhelyen éljenek;

Ajánlások

1. azt javasolja, hogy a tagállamok növeljék a kifejezetten gyermekeknek szánt szociális támogatások – illetve a felnőttek esetében pl. az álláskeresői járadék– mennyiségét, összegét, alkalmazási körét és hatékonyságát, valamint hogy ösztönözzék olyan munkaügyi törvények megalkotását, amelyek garantálják a családok szociális jogait és biztonságát, valamint hogy lépjenek fel a bizonytalan foglalkoztatás ellen;
2. javasolja, hogy a tagállamok elemi gyermekjogként biztosítsanak gyermekeket célzó általános jóléti juttatásokat, illetve fokozzák azok mértékét;
3. felhívja a Bizottságot, hogy tartózkodjon a tagállami közszolgáltatások átalakítására és azok költségvetésének csökkentésére, valamint a rugalmas munkaügyi kapcsolatokra és a közszolgáltatások privatizálására irányuló ajánlásoktól, amelyek egyértelműen a gyermekek szociális jogainak meggyengülését eredményezték;
4. sürgeti a tagállamokat, hogy hajtsanak végre és kövessenek nyomon a gyermekszegénység csökkentésére irányuló terveket, középpontba helyezve a

---

¹ EU-SILC (2013), Az Európai Unió jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó statisztikái

gyermek elemi jogait, valamint hogy állapítsanak meg célkitűzéseket a szegénység és a gyermekeket érintő társadalmi kirekesztés mértékének csökkentése céljából;

5. sürgeti az Európai Bizottságot és az Európai Parlamentet, hogy használják ki a többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata során kínálkozó lehetőséget az Európai Szociális Alap és az élelmiszersegély-program a leghátrányosabb helyzetben lévő rétegek számára előirányzott pénzeszközeinek növelésére, és ellenőrizze, hogy a gyermekek ügye prioritást kap-e a regionális és kohéziós politikák programozása és végrehajtása során;
6. javasolja, hogy a tagállamok nemzeti költségvetésében szerepeljenek látható és átlátható rendelkezések a gyermekszegénység leküzdéséhez szükséges költségek fedezésére és a gyermekek védelmére vonatkozó köteleességük ellátására;
7. felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be a szülői jogok védelmét és fokozását célzó jogszabályokat;
8. javasolja, hogy a tagállamok alakítsanak ki olyan, proaktív szociális politikákat, amelyek megelőzik a szegénységet és a gyermekek családi környezetből való távozását, biztosítva, hogy szegénység miatt egy gyermek se kerülhessen állami otthonba;
9. javasolja, hogy a tagállamok biztosítsanak valamennyi gyermek számára hozzáférést az ingyenes és minőségi közoktatáshoz, beleértve a kisgyermekeket is, és állapítsanak meg megfelelő tanár-diák arányokat;
10. javasolja, hogy a tagállamok biztosítsák az iskolai eszközök és tanítási időben az iskolai közlekedés ingyenességét;
11. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsanak általános, állami, ingyenes és minőségi egészségügyet a megelőzés és az alapellátás tekintetében, továbbá biztosítsák a diagnózishoz, kezeléshez és rehabilitációhoz való hozzáférést, biztosítva a nők számára a szexuális és reprodukív egészséghez való jogot oly módon, hogy biztosítják a terhesség és csecsemőgondozást a születés előtti és utáni időszakban, különösen koraszülés esetében, továbbá minden gyermek számára a családi orvoshoz, fogorvoshoz és mentális betegségekkel foglalkozó szakorvoshoz való hozzáférést, valamint hogy építsék be ezeket a szempontokat a nemzeti és az uniós közegészségügyi stratégiákba;
12. javasolja, hogy a tagállamok nyújtsanak a kultúrához, sporthoz és szabadidőhöz való jog biztosításához szükséges támogatást valamennyi gyermek számára, és ez a szegénységben, a távoli területeken, illetve fogyatékkal élő gyermekeket, illetve a migráns gyermekeket helyezze középpontba;
13. felszólítja a tagállamokat, különösen azokat, ahol nagyobbak a társadalmi egyenlőtlenségek, hogy erősítsék meg az államilag garantálható szociális jogokat, növelve a szociális védelmi szolgálatoknál az alkalmazottak és technikusok számát, és fokozva a gyermekek orvosi, pszichológiai és szociális ellátását;
14. javasolja, hogy a Bizottság és a tagállamok dolgozzanak ki olyan statisztikai módszereket, amelyek sokdimenziós mutatókat alkalmaznak a szegénység mérésére a

relatív szegénységre vonatkozó mérések korlátainak és az UNDP, az UNICEF és az OECD munkájának figyelembe vétele érdekében, a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők arányára vonatkozó mutató meghaladása céljából;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamoknak.

INDOKOLÁS

A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény szerint minden gyermek számára biztosítani kell a jogot az oktatáshoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz, a lakhatáshoz, a védelemhez, az őket érintő döntésekben való részvételhez, a szabadidős tevékenységekhez és a szabad időhöz, a kiegyensúlyozott étrendhez és ahhoz, hogy családban nevelkedjen. Az EU-ban azonban messze nem kielégítő az egyezményben foglaltak teljesítése.

Minden jelentés azt jelzi, hogy Európában nő a gyermekszegénység. 2008 és 2012 között a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett gyermekek száma majdnem egymillióval nőtt Európában (EU27+Norvégia, Izland és Svájc), számuk csak 2011 és 2012 között félmillióval emelkedett¹; 2008 és 2012 között 26,5%-ról 28%-ra nőtt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázata (a gyermekek 20,8%-a olyan családokban élt, ahol a rendelkezésre álló jövedelem az országos átlag 60%-át sem érte el, 9%-uk nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásokban és 11,8%-uk anyagi nélkülözésben élt); 2013-ban az Eurostat 2013.évi adatai szerint az EU28-ban 26,5 millió gyermeket fenyegetett a szegénység és a társadalmi kirekesztés. Amikor azonban az UNICEF adatait nézzük, amelyek az Eurostat és az OECD adatainak kombinációi, az derül ki, hogy 2008 és 2013 között Európa 30 országában 1,6 millió gyermek élt súlyos anyagi nélkülözésben².

Aggasztó, hogy (hároméves időszakot tekintve) a tartós mélyszegénységben élő gyermekek aránya nő, és hogy olyan országokban, mint Észtország, Görögország és Olaszország, 2008 óta megkétszereződött azon gyermekek aránya, akik két, egymás követő napon át nem jutnak húshoz, csirkéhez vagy halhoz.

A gyermekszegénység a társadalmi különbségek növekedésével együtt emelkedik, és jól ismert tény, hogy azokban az országokban, ahol nagyobbak a társadalmi különbségek, nagy valószínűséggel jelentős mértékű a szegénység és a gyermekek társadalmi kirekesztése. A „szegénységi szakadék”, amely a szegénységi küszöb és a küszöb alatt élők jövedelme közötti eltérést jelenti, megnőtt, ami azt jelzi, hogy fokozódott a szegénység. Az EU27-ben 2008 óta 55,3%-ról 61%-ra emelkedett azon szegénységben élő gyermekek aránya, akiknek szülei alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, míg a szegénységben élő, de magasabb iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek aránya mindössze 0,5%-kal nőtt³. Az is közismert tény, hogy az EU-ban a gazdaságilag hátrányos helyzetű területeken vagy régiókban született azon gyermekek esetében, akiknek szülei alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy nagyobb arányban munkanélküliek, vagy migránsok, nagyobb a valószínűsége annak, hogy kevésbé férnek hozzá az egészségügyi szolgáltatásokhoz és az oktatáshoz, és ez a tendencia 2008 óta felerősödött, továbbá hogy a gyermeküket egyedül nevelő szülők, különösen az egyedülálló anyák által fenntartott családok jobban ki vannak téve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának (25,2%-hoz képest 49,8%), amit tovább súlyosbít, ha a szülő munkanélküli.

A társadalmi egyenlőtlenségek generációkon át újratermelik a hátrányokat, továbbá a szegénység és a társadalmi kirekesztettség gyermekekre gyakorolt negatív hatásai egy életen

---

¹ Save the Children, „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában”, Brüsszel, 2014, 5.o.

² UNICEF Kutatási Hivatal (2014), „A recesszió gyermekei: a gazdasági válság hatása a gyermekjólétre a gazdag országokban”, Innocenti 12. gyorsjelentés, UNICEF Kutatási Hivatal, Firenze

³ Save the Children, „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában”, Brüsszel, 2014, 18.o.

át tarthatnak, mivel a gyermekek kiskorukban sajátítják el kognitív és társadalmi-gazdasági készségeiket, ami annyit jelent, hogy a most hozott kedvezőtlen politikai intézkedések visszafordíthatatlan negatív hatással lesznek ezeknek az embereknek az életére és a társadalomra.

A javak újraelosztására irányuló politikák és a foglalkoztatási politikák¹, különösen a bérszintek és a szociális jogok befolyásolják leginkább a gyermekszegénységet; azonban az uniós intézmények iránymutatásait követve a kormányok számos országban csökkentették a gyermekek és a családok számára nyújtott támogatást. Például Portugáliában 2010 és 2013 között, ami egybeesik a trojka programjának időszakával, megközelítőleg egymillió gyermektől vonták meg a juttatást, és 2010 és 2012 között 46 342 család vált jogosulatlanná a jövedelemkiegészítő támogatásra. Nem véletlen, hogy az olyan országok, ahol kevesebb gyermek él szegénységben (az északi országok, Ausztria, Szlovénia és Hollandia), magasabb színvonalú szociálpolitikai intézkedéseket alkalmaznak a lakhatáshoz, a munkanélküli segélyhez, a kisgyermekkorai támogatáshoz és az oktatáshoz való hozzáférés tekintetében, míg az olyan országokban, ahol kevesebbet fordítanak az ilyen intézkedésekre – például Görögországban, Olaszországban, Portugáliában, Lengyelországban és Spanyolországban – nagyobb a gyermekszegénység².

Ennek alapján a különböző szervezetek között egyetértés alakult ki arra vonatkozóan, hogy a gyermekszegénység növekedésének legfőbb oka az úgynevezett megszorítási intézkedésekre (a gyermekek és a családok számára nyújtott szociális támogatások jelentős mértékű csökkentése, növekvő munkanélküliség, a bizonytalan foglalkoztatás terjedése és az adóterhek növekedése) vezethető vissza. Az UNICEF szerint a költségvetési megszorítások – különösen a mediterrán országokban – növelték az egyenlőtlenségeket, és hozzájárultak a gyermekek életkörülményeinek rosszabbodásához; e politikák tehát sértik a gyermekek jogait és megszegik a gyermek jogairól szóló egyezményből és a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányából következő nemzetközi kötelezettségeket.

A szegénység többdimenziós, és nemcsak abban áll, hogy nem tudják kielégíteni a gyermek olyan alapvető szükségleteit, mint az élelmezéssel, a ruházkodással és a lakhatással kapcsolatos szükségletek, hanem az oktatáshoz, a minőségi egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányát is jelenti, továbbá a sport-, kulturális és más szabadidős tevékenységekben való részvétel lehetőségének a hiányát is. Másrészt a gyermekek szükségletei közvetlenül összefüggnek a családok szociális helyzetével, és ezért a gyermekek problémájának megoldása nagyrészt a családok problémáinak megoldását jelenti.

Alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy a tagállamok növeljék a kifejezetten a gyermekeknek és a szülőknek szóló támogatások mennyiségét, összegét, hatókörét és hatékonyságát (például a munkanélküli segélyek vagy kiterjesztett szülői jogok), valamint mozdítsák elő az olyan jogszabályokat, amelyek garantálják a családok szociális jogait és biztonságát, és lépjenek fel a bizonytalan foglalkoztatás, a jogszerűtlen munkaerő-toborzás és a munkavállalók

---

¹ Save the Children, „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában”, Brüsszel, 2014, 5.o.

² Save the Children, „Gyermekszegénység és társadalmi kirekesztés Európában”, Brüsszel, 2014, 12. o. (az Európai Bizottság „Thematic study on policy measures concerning child poverty” (Tematikus tanulmány a gyermekszegénységgel kapcsolatos szakpolitikai intézkedésekről) című 2008. évi tanulmánya és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságnak a gyermekszegénység leküzdéséről és megelőzéséről szóló 2012. évi jelentése alapján)

kizsákmányolása ellen, végrehajtva vagy megerősítve a gyermekeket érintő általános jóléti juttatásokat, amelyek a gyermekek elemi jogai. Fontos, hogy az Európai Bizottság az általa 2013. február 20-án elfogadott ajánlásokkal¹ összhangban lépjen fel, és ne tegyen javaslatot a tagállami közszolgáltatások reformjára vagy csökkentésére, hanem erőteljesebb kohéziós politikát javasoljon az uniós alapok növelésére és újraelosztására. Ennek érdekében döntő fontosságú a gazdasági kormányzásról szóló jogszabálycsomag és a költségvetésről szóló szerződés hatályon kívül helyezése. Az is fontos, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok prioritásként tekintsenek a gyermekekre a regionális és kohéziós politikák programozása és végrehajtása során, az Európai Szociális Alapot a gyermekszegénység csökkentésére szolgáló intézkedésekre használják, és olyan célértékeket és célkitűzéseket határozzanak meg, amelyeket rendszeresen ellenőriznek. A tagállamok számára javasoljuk továbbá, hogy a nemzeti költségvetések látható és átlátható rendelkezéseket tartalmazzanak a gyermekszegénység elleni küzdelem kiadásaira vonatkozóan, valamint hogy teljesítsék a gyermekvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeiket azáltal, hogy végrehajtják és nyomon követik a gyermekszegénységet csökkentő terveket, középpontba állítják a gyermekek elidegeníthetetlen jogait, célértékeket tűznek ki a szegénység és a gyermekek társadalmi kirekesztésének csökkentésére.

Az Európai Bizottságnak és az Európai Parlamentnek élnie kell a többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata nyújtotta lehetőséggel, és a leginkább rászorulóknak javára növelniük kell az Európai Szociális Alap és az élelmiszerprogram előirányzatait, átcsoportosítva például a kül- és biztonságpolitika számára elkülönített összegeket a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem céljára; Fontos továbbá, hogy az Európai Bizottság a gyakorlatban bevezesse az európai minimáljövedelmet, amelyet a Parlament a szegénység elleni küzdelemben a minimáljövedelem szerepéről és Európában a befogadó társadalom előmozdításáról szóló 2010. évi állásfoglalásában (2010/2039(INI)) támogatott.

A kötelező iskoláztatást megelőző korai évek döntő jelentőséggel bírnak a gyermekek fejlődése szempontjából, mivel ekkor szerzik meg alapvető készségeiket; az önbecsülésre, a társadalmi életben való részvételre és az egészségi állapot minőségére nagy hatással van a minőségi oktatáshoz való hozzáférés. Azonban az EU-ban a 0 és 3 éves kor közötti gyermekeknek átlagban mindössze kb. 30%-a részesül intézményes formában nevelésben², és 11 országban (Romániában, Lengyelországban, Szlovákiában, a Cseh Köztársaságban, Bulgáriában, Litvániában, Magyarországon, Máltán, Ausztriában, Horvátországban és Lettországon) ez az arány még a 15%-ot sem éri el, és a legszegényebb családok gyermekei kevésbé férnek hozzá a gyermekgondozáshoz³. Másrészt a korai iskolaelhagyók aránya 2012-ben Európában átlag 13% volt, és néhány országban (Portugáliában, Spanyolországban és Máltán) ez az arány 20% fölé emelkedett⁴. Ezért javasoljuk, hogy a tagállamok biztosítsanak valamennyi gyermek számára hozzáférést az ingyenes és minőségi közoktatáshoz, beleértve a kisgyermeket is, és állapítsanak meg megfelelő tanár-diák arányokat; javasoljuk továbbá, hogy a tagállamok biztosítsák az iskolai eszközök és tanítási időben az iskolai közlekedés

---

¹ Invest in children to break the vicious circle of inequality (Befektetés a gyermekekbe az egyenlőtlenség ördögi körének megtörése érdekében)
http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2014-0070-def_1_3 (C(2013)778), 2013

² EU-SILC (2013), Az Európai Unió jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó statisztikái

³ Szociális védelemmel foglalkozó bizottság (2012), A gyermekszegénység leküzdése és megelőzése

⁴ EU-SILC (2013), Az Európai Unió jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó statisztikái

ingyenességét;

A szegénységbe születő gyermekek jobban ki vannak téve a krónikus betegségek kockázatának, és több egészségügyi problémájuk van. Még azokban az országokban is, ahol az egészséghez való jogot törvény biztosítja, a közszolgáltatások, a gyógyszerek hiánya vagy a magas költségek miatt számos gyermek nem jut el családi orvoshoz vagy fogorvoshoz; a gyermekhalandóság is jóval nagyobb arányú a hátrányosabb társadalmi-gazdasági háttérű családokban.

A családok gazdasági problémái ugyancsak kihatnak a szülők mentális egészségügyi problémáinak kialakulására és a családok szétesésének fokozódására, ami egyértelműen befolyásolja a gyermekek lelki és szociális jólétét;

Szégyen, hogy olyan országokban, mint Portugália több forrást fordítanak az állami tartozások törlesztésére, mint az állami egészségügyi szolgáltatásokra. Javasoljuk a tagállamoknak, hogy biztosítsanak általános, állami, ingyenes és minőségi egészségügyet a megelőzés és az alapellátás tekintetében, továbbá biztosítsák a diagnózishoz, kezeléshez és rehabilitációhoz való hozzáférést, garantálva a nők számára a szexuális és reprodukív egészséghez való jogot oly módon, hogy biztosítják a terhes- és csecsemőgondozást a születés előtti és utáni időszakban, különösen koraszülés esetében, továbbá minden gyermek számára a családi orvoshoz, fogorvoshoz és mentális betegségekkel foglalkozó szakorvoshoz való hozzáférést, valamint hogy építsék be ezeket a szempontokat a nemzeti és az uniós közegészségügyi stratégiákba;

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a gyermekek 11%-a olyan családokban él, amelyek a rendelkezésükre álló jövedelem több mint 40%-át lakhatásra költik (Görögországban ez az arány 38%), és a Hajléktalanokkal Foglalkozó Nemzeti Szervezetek Európai Szövetségének legutóbbi jelentésében az áll, hogy a hajléktalanszállásokat egyre inkább nők, fiatalok és gyermekes családok foglalják el, túlnyomórészt migráns gyermekekkel. Felszólítjuk a tagállamokat, hogy számolják fel az ingatlanok lefoglalásának és a jelzálog érvényesítésének lehetőségét akkor, ha a családok nem rendelkeznek a megélhetésükhöz elegendő jövedelemmel, továbbá szüntessék be az adófizetési kötelezettség elmulasztása miatti jelzálog-érvényesítést.

Arra is felszólítjuk a tagállamokat, hogy nyújtsanak a kultúrához, sporthoz és szabadidőhöz fűződő jog biztosításához szükséges támogatást valamennyi gyermek számára, és ez a szegénységben, a távoli területeken, illetve fogyatékkal élő gyermekeket és a migráns gyermekeket helyezze középpontba; a gyermekek visszaéléstől, erőszaktól és elhanyagolástól való védelme érdekében fontos a szociális jogok megerősítése, amelyeket az államnak kell garantálnia, növelve a szociális szolgáltatásokat nyújtó alkalmazottak és szakemberek számát a fiatalok orvosi, lelki és szociális gondozásának fokozása céljából.